

Nyhetsbrev Juni/juli 2009

Om du inte vill ha nyhetsbrevet, tycker att fler ska få del av det eller har bytt adress, hör av dig!

*”Beslut är bra,
handling är bättre”*
Ur Tänkvärt, pedagogförlaget

”Organisationen är mer trogen sitt styrsystem än jämställdhetsmålet den ska styra”

Forskaren Ewa Wittbom vid sthlns universitet, Företagsekonomiska inst., tar i sin avhandling upp problematiken med att integrera jämställdhet i svenska myndigheters styrsystem. Trots klara och tydliga direktiv från regeringen har arbetet gått trögt. ”Ute i verksamheterna fanns både ett aktivt, passivt och välmenande motstånd mot jämställdhet. Läpparna bekänner nödvändigheten av jämställda villkor, men kvinnor och män är bara välkomna under förutsättning att de infogar sig i den rådande ordningen skapad av män, för män.” En sådan ordning innebär att allt ska kunna mätas vilket inte är fallet med jämställdhet tex tolkningsföreträde i beslutsfattande.
[eva.wittbom@fek.su.se] (DI 0906)

”En signal om att vi har ordning och reda”

Fastighetskonsulten Jones Lang LaSalle Norden har återigen utnämnts till världens mest etiska företag av tankesmedjan Ethisphere Institute som uppmärksammar 99 företag i 35 olika branscher, över 10.000 företag har undersökts. ”Vi har väldigt omfattande affärsetiska regler, det tog en och en halvtimme för mig att läsa dessa när jag anställdes, säger VD Charlotte

Strömberg. Priset är en signal till kunderna om att vi har ordning och reda samt integritet. För de anställda, 43.000 över hela världen betyder det stolthet. (DI 090610)

Om kvinnor i svenska styrelserum

Under hösten 2008 granskade Folksam 214 styrelserum, 56 kvinnor och 158 män i totalt 24 bolag.

0% av kvinnorna hade enbart gymnasieutbildning att jämföra med 7% av männen.

7% av kvinnorna saknade universitetsutbildning att jämföra med 13% av männen.

52% av kvinnorna hade erfarenhet från tre eller fler höga chefsposter att jämföra med 40% av männen.

21% av kvinnorna hade erfarenhet som vd för ett eller flera börsnoterade bolag att jämföra med 58% av männen.

55% av de svenska börsbolag som lämnat uppgifter om sin valberedning saknar helt kvinnor i sin valberedning. (källa: E24, Folksam)

Abort - Från dödsstraff till mänsklig rättighet

Fram till år 1864 kunde kvinnor straffas med döden för fosterdrivning. Från 1920-talet kunde kvinnor dömas till fängelse upp till två år. 1938 fick Sverige sin första abortlagstiftning, abort var fortfarande kriminell men kunde i vissa fall utföras om kvinnan var svårt sjuk. År 1946 infördes en socialmedicinsk indikation dvs att ta hänsyn till kvinnans levnadsomständigheter. På 1960-talet hade Polen en liberal abortlag vilket medförde att cirka 2000 svenska kvinnor per år åkte dit för att få abort. År 1975 antog riksdagen den nuvarande abortlagen med fri abort fram till v 18. År 1996 försvann kravet på kuratorssamtal vid aborter efter v 12.

Enligt WHO dör omkring 67.000 kvinnor varje år pga aborter som utförs av personer utan tillräcklig medicinsk standard. Varje år görs 42 miljoner aborter i världen, de flesta i fattiga länder. I Sverige gör statistiskt sett varje kvinna 0,6 aborter under sin livstid. (källa: RFSU)

Tjeckien slår ett slag för hemmafrun

Tjeckien slår ett slag för hemmafruarna. Istället för att bygga ut dagis vill EU:s ordf att det ska bli möjligt att få betalt för att vara hemma. Det har skakat om EU:s familjepolitik i o m att de så tydligt går emot EU:s tidigare formulerade mål. I Barcelona år 2002 kom länderna överens om att barnomsorgen behöver byggas ut för att skapa en starkare ekonomi där fler personer arbetar. Kvinnorna behövs på arbetsmarkanden. (EU nytt 09006)

Chef & symbol- ny avhandling

Högsta chefen blir en symbol för hela sitt företag, inte bara i medierna. Det kan slå igenom hos chefens egna rådgivare, i kampen mot fienderna och i förhandlingar med facken. Flera VD:ar berättar om att bli ett med sitt företag eller sin myndighet i motgång och medgång. I en nyligen publicerad avhandling ”Den medialiserade direktören”, Handelshögskolan i sthlm, beskriver forskaren Pernilla Petrelius Karlberg, att medierna försöker skapa en bild. Marianne Nivert håller med och menar att hon fick epitetet järnlady Madam Saddam eller den annorlunda VD:n.(LO nr 19)

Pappor glöms bort på BVC

Varannan BVC signalerar redan i väntrummet att de vänder sig främst till mamma-barn. Budskapet kan bli att papporna känner sig mindre välkomna och ansvariga för barnen menar forskare i en studie som Folkhälsoinstitutet gjort. Rapporten Föräldrastöd i Sverige idag- vad, när och hur?, pekar på betydelsen av hur väntrummen är utformade med allt från tidningar, gardiner, möbler mm (www. fhi.se)

Jämställdheten ska förbättras inom högskolan

Regeringen har tillsatt en delegation för att förbättra jämställdheten inom högskolan. Delegationen, leds av Pia Sandvik Wiklund rektor vid Luleå tekniska högskola, har fått 60 milj. Kronor. De könsbundna utbildningsvalen och obalansen i könsfördelningen på alla nivåer påverkar både kvaliteten i i utbildningen och utvecklingen i arbetslivet. (DN 0905)

Kvinnopotter ger minskat lönegap

Lönegapet mellan kvinnor och män minskar inte trots att kvinnorna numera i genomsnitt utbildar sig längre än män och har nästan lika lång yrkeserfarenhet. Det konstaterar Anna Thoursie, kommunals chefsekonom. Men satsningen på kvinnopotter inger hopp.

Kvinnor har 84% av männens löner i genomsnitt, samma siffra som för 15 år sedan.

Kvinnors lön av männens % ej standardavvägt

Kommuner 91

Landsting 72

Staten 87

Privat 86

Alla sektorer 84 (DN)

Diskrimineringsombudsmannen, DO, ska undersöka om det är åldersdiskriminering att en 67-åring inte har självklar rätt att stanna kvar på sitt jobb,

Olof Törnqvists anställning upphör när han fyller 67 i juni. Arbetsgivaren, Kungsbacka kommun, hänvisar till lagen om anställningsskydd (las) som slutar gälla på 67-årsdagen. **Olof Törnqvist tar strid** för sitt jobb genom att peka på den nya lagen om förbud mot åldersdiskriminering.

– Som samhällskunskapslärare tänkte jag testa den nya lagen mot det här automatiska avskedandet som sker vid 67. Man kan testa och visa eleverna att det går att ändra på lagar och att, ifrågasätta. Sedan är det så att jag tänkte att jag är väl slut vid 67, men jag känner mig i trim och kan tänka mig att arbeta vidare, säger Olof Törnqvist. **Olof Törnqvist pekar** på den jobblinje som den borgerliga regeringen driver hårt.

– Många äldre har väldigt mycket erfarenhet och kompetens som många arbetsgivare skulle må bra av att ha kvar. Kanske inte på heltid, men åtminstone till en del, säger arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

I vilken mån känner du dig diskriminerad på grund av ålder, Olof Törnqvist?

– Rent emotionellt gör jag inte det, men i och med att arbetsgivaren säger att 67 år är deras gräns och hänvisar till las, då måste jag ju praktiskt känna mig åldersdiskriminerad, säger Olof Törnqvist.

– Lagstiftningen gör att man i dag har rätt att stanna kvar till 67, men därefter får det vara en frivillig överenskommelse mellan arbetstagaren och arbetsgivaren, det tänker vi däremot inte ändra på i dagsläget, säger arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

Den lag om anställningsskydd som arbetsmarknadsministern vill ha kvar, stämmer den överens med den nya lagstiftningen mot åldersdiskriminering?

Diskrimineringsombudsmannen, DO, har fått ta emot ett 50-tal anmälningar om misstänkt åldersdiskriminering sedan lagändringen vid årsskiftet.

Enligt DO:s utredare, Guillermo Carbonari, ska myndigheten nu ägna några veckor åt att utreda om lagen om anställningsskydd är åldersdiskriminerande.

– Dels måste vi se vad den svenska lagen säger, och egentligen inte lagen utan lagens förarbete, alltså vilka intentionerna är med det här förbudet och hur lagstiftaren vill att det ska tillämpas. Finner vi inte svaret där måste vi också titta på EG-lagstiftningen och de fåtal EG-domar som finns när det gäller åldersdiskriminering för att se om vi kan överföra den praxisen till svenska förhållanden. Det är ett ganska omfattande utredningsarbete rent juridiskt som vi måste göra för att komma fram till någon form av slutsats om lag är åldersdiskriminerande eller inte.

Nya AD domar

27/09 Inte kränkande att erbjuda språkkurs.

13/09 Missgynnande av föräldralediga? Fick inte lön retroaktivt.

15/09 Missgynnande av föräldraledig. Fick inte pensionspremie.

237/07 Blev en arbetssökande diskriminerad pga sitt ursprung, kön eller sin ålder? AD prövade inte åldersdiskriminering.

16/09 Diskriminerade ICA originalare från Bosnien?

45/09 Landstinget diskriminerade gravid kvinna

En kvinnlig sjukgymnast ansökte om att få gå en kurs en vecka innan beräknat förlossningsdatum. Landstinget sade nej med hänvisning till att kvinnan inte skulle hinna förankra kunskaperna i verksamheten innan förlossningen. Kvinnan, som är anställd som sjukgymnast hos Stockholms läns landsting, ansökte om att få gå en kurs om idrottsskador. Hon var vid tiden för ansökan gravid och kursen skulle ges en vecka innan hennes beräknade förlossningsdatum. Landstinget avslog kvinnas kursansökan. Som

motivering angavs att de nyförvärvade kunskaperna skulle bli "svåra att förankra i och med längre frånvaro från arbetet efter genomgångna kursdagar". Vidare angavs att landstinget gärna såg att kvinnan sökte kursen enligt nya kurspolicyn efter föräldraledigheten.

Diskrimineringsombudsmannen anser att kvinnan har blivit missgynnad genom att hon inte fått gå den aktuella kursen. Hon har därigenom gått miste om kompetensutveckling, vilket i sin tur påverkat hennes löneutveckling negativt. Arbetsdomstolen anser att landstingets beslut att avslå kvinnans kursansökan är att bedöma som ett missgynnande. Genom att avslå kursansökan har landstinget brutit mot 16 § föräldraledighetslagen och ska nu utge skadestånd med 25 000 kr för den kränkning beslutet inneburit.

TIPS!

1) "Ett bra liv",

en mäsä om allt som rör hjälpmedel, hälsa, fritid för äldre, personer med funktionsnedsättning mm. 9-11 september Stockholmsmässan. www.ettbraliv.se

2) **prenumerera gratis** på EU & arbetsrätt mejla till kerstin.ahlberg@juridicum.su.se

3) **Kom med i vårt nätverk JäMå, för kunskapsutbyte och lärande!** www.euroquality.se

4) **11/9 Utbildning; att ta fram en likabehandlingsplan** se www.sipu.se

5) **Läsvärt; "Nio perspektiv på jämställdhet, falska eller äkta kvinnopotter"**, Medlingsinstitutet, 2009

Ha en riktigt skön sommar!
Önskar Ann-Katrine Roth

Jämställdhet och mångfald

www.euroquality.se

